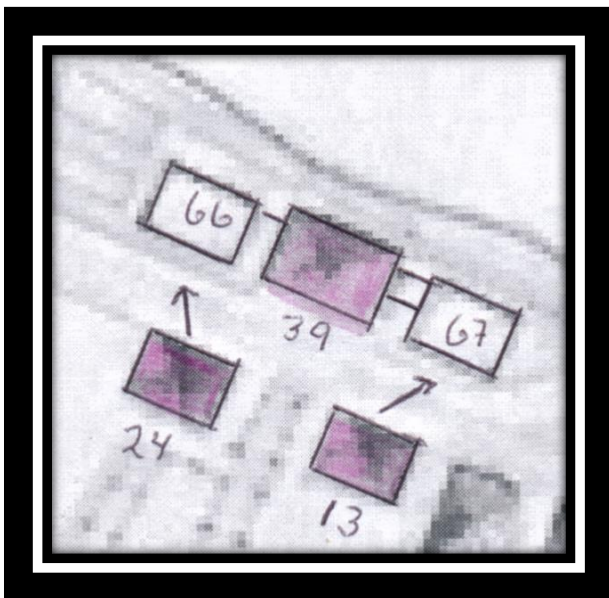

Gästvillan med flyglar - ett riktmärke i Orrefors

Detta är en ganska nytagen bild av Gästvillan i Orrefors. Namn som har använts är Corps de logi, Charactersbyggnaden och Patronsbyggnaden. I tidigare texter får vi veta att första Gästvillan byggdes 1769 men brann 1804. Den vi ser på bilden, ersättaren, blev färdig 1809 och har sedan dess genomgått några renoveringar, men har i stora drag behållit sin karaktär. En fråga som väcks är: Har flyglarna hängt med från början? Här kan de gamla brandförsäkringarna ge en vägledning.

Bilden är hämtad ur en brandförsäkring från 1855. Till kartan finns ett antal uppdateringar ända fram till 1900. Man har alltså utgått från den gamla kartan, korsat över rivna hus och ritat in nya. De hus som har färg är ursprungliga och fanns alltså med när kartan först ritades 1855. Jag har förtydligat bilden för att förklara min tolkning.

Gästvillan är markerad med 39 ungefär mitt i bilden. En bit under mitten finns två lika stora byggnader som i beskrivningen anges som Contor (24) respektive Köksbyggnad (13). Denna var förstas avsedd för att hålla gäster och kontorsfolk med mat. När brukspatron med familj fanns på plats behövde de förstas också få mat. I beskrivningen finns två murverk och ett par spisar angivna, passande för ett praktiskt kök. Contoret kan ha varit bostad för tjänstefolket. Båda husen var timrade och reveterade med vit kalkputs precis som Patronsbyggnaden. Lägg märke till att i detta skede saknades Gästvillans båda flyglar. Platserna 66 och 67 på kartan var tomma.

Snart kom man på att det var opraktiskt att ha en köksbyggnad placerad så att personalen fick ut och traska i ur och skur med ömtåliga delikatesser. Vid denna tid hade bruket en egen byggmästare, Petter Blomgren, som här fick en värdig utmaning: Flytta köksbyggnaden så att man kan ansluta den till huvudbyggnaden. Köket var stadigt timrat och lämpliga rullar i form av timmerstockar fanns i mängder. Först flyttades köket, men man upptäckte snart att den vackra parken hade tappat sin symmetri. Samma resa gjordes då med Contorsbyggnaden - och där står de båda flyglarna än idag sedan 1858, men de byggdes 1826 på en plats strax intill. Då är vi mogna för att svara på frågan: Hur gamla är Gästvillans flygelbyggnader?

Köket anslöts till huvudbyggnaden via en gång för att hålla soppan varm och aladåberna i form. För balansens skull satte man upp ett plank mellan Contoret och Patronsbyggnaden. / Dick